

Públic

NO TOTS ELS POLÍTICS SÓN IGUALS: CRÍTICA ALS AUTORS EQUIDISTANTS

Vicenç Navarro

Catedràtic de Ciències Polítiques i Polítiques Públiques

Universitat Pompeu Fabra i

Director del JHU-UPF Public Policy Center

11 de juny del 2020

No hi ha prou consciència al món periodístic, polític i intel·lectual del grau de dretanització que hi ha a Espanya, tant als mitjans d'informació com a la cultura política del país, resultat d'una transició de la dictadura a la democràcia que no fou modèlica i després de la qual, i malgrat els grans avenços que va suposar, **les forces conservadores van continuar i continuen exercint un enorme poder sobre els aparells de l'Estat i sobre els mitjans de comunicació a Espanya.** En trobem moltíssims exemples. Llegiu els principals diaris del país i compareu-los amb altres de Suècia, el Regne Unit o els EUA, tres països en què vaig viure durant el meu llarg exili. Veureu que els contrastos són aclaparadors. Permeteu-me un exemple. Un tema clau avui a qualsevol país a

ambdós costats de l'Atlàntic Nord és **com tornar a la normalitat durant i després de la pandèmia. I només cal veure el que diu el *Financial Times*, el principal diari financer britànic (de clara i explícita orientació econòmica liberal), sobre el que cal fer.** El punt central d'un dels seus articles publicat en lloc destacat el dia 26 de maig, escrit per Rana Foroohar, era que **els treballadors han de ser els principals beneficiaris del necessari augment de la despesa pública, ja que han estat els més perjudicats per la pandèmia. Subratlla també que no és aconsellable que se segueixi el tradicional rescat de les grans empreses, i sí en canvi que se centrin els esforços en el rescat de les petites i mitjanes empreses i en la recuperació de la capacitat adquisitiva de la població.** La seva justificació per desaconsellar les ajudes a les grans empreses és que acostumen a voler sortir de la crisi a costa dels seus treballadors, acomiadant-los, **tal com va passar l'any 2008, quan els banquers van socialitzar les pèrdues (mitjançant les ajudes dels Estats), però no els beneficis. I afegeix l'article del *Financial Times* (insisteixo, diari d'orientació liberal) que l'única justificació per ajudar-les seria que mantinguessin els llocs de treball dels seus treballadors. La postura defensada en aquest article apareix sovint en aquest diari.**

És impensable, insisteixo, impensable, que qualsevol dels principals diaris d'aquest país, fins i tot aquells que es defineixen com a "liberals", publicués articles similars. I, per descomptat, també és impensable que un partit que es definís també com a liberal fes una proposta semblant. Aquesta realitat mostra fins a quin punt el ventall ideològic a Espanya està esbiaixat cap a la dreta. La dreta espanyola (partits conservadors i liberals), dins del marc de l'Europa Occidental, està clarament a l'extrem de les dretes. I aquest biaix es veu reflectit manifestament en el seu comportament i la seva cultura. Només cal veure les tertúlies de *La Sexta Noche* cada dissabte a la nit i observar qui interromp més sovint els seus contertulians, amb els quals estan en desacord, sense gairebé deixar-los parlar. Naturalment que les esquerres també realitzen aquestes pràctiques, però, en general, és com a defensa i com a reacció als atacs de les dretes. **Hi ha múltiples exemples que mostren que les dretes espanyoles no tenen cultura democràtica, cosa que es fa palesa sovint en les seves intervencions. Un personatge característic que il·lustra això que dic és Eduardo Inda, que acostuma a mostrar un comportament insultant, groller i ple de falsedats, que no recordo haver vist als mitjans dels països on he viscut durant el meu llarg exili.** Ni tan sols a la FOX, la cadena de televisió de l'extrema dreta nord-americana, apareixen individus com aquest personatge. **Homologar l'esquerra amb les dretes és un intent de ser neutral, amb el**

qual es posa les víctimes i els victimitzadors al mateix nivell. El millor exemple és la lectura que s'ha fet de l'intercanvi entre el vicepresident segon del govern, el Sr. Pablo Iglesias, i la portaveu del PP, la Sra. Cayetana Álvarez de Toledo.

No tots els polítics són iguals a Espanya

Aquest recent intercanvi dialèctic entre el vicepresident i la portaveu del PP, entre d'altres, ha estat posat com a exemple de la manca de cultura democràtica dels polítics, que s'insulten constantment, cosa que fa augmentar la crispació innecessàriament. D'aquesta manera es posen a la mateixa categoria allò que es consideren pols oposats, i es **projecta així la imatge que les dretes i les esquerres tenen una responsabilitat compartida** en la tensió i la crispació que es viu al país. Periodistes tan coneguts i respectats com ara **Iñaki Gabilondo** o acadèmics de reconegut prestigi com **Ignacio Sánchez-Cuenca** han fet aquesta acusació, i han rebut un gran aplaudiment als principals mitjans d'informació. Diu Ignacio Sánchez-Cuenca en les seves declaracions a **La Vanguardia** (de la qual és col·laborador habitual) que **"hem entrat en un joc de desqualificacions i adhesions als dos bàndols que és brutal. Uns diuen que el govern són assassins i els altres, que hi ha una espècie de colpisme ultradretà per fer fora el govern del poder. I així resulta impossible tenir un debat constructiu**

sobre les polítiques que hem de dur a terme perquè queda enterrat sota tota la xerrameca i la cridòria". Si hom no sabés ni el que es va dir ni el context en què es va dir, respondria amb empatia al prec d'Ignacio Sánchez-Cuenca de denunciar tanta cridòria per part dels dos extrems. **Però quan hom coneix el context, així com qui va dir què, aquesta empatia desapareix, ja que homologar els suposats pols, en un intent de ser equànime, demostra una limitada comprensió del que va passar i també una neutralitat que substitueix el que hauria hagut de ser una condemna, sense pal·liatius, del que van dir i fer les dretes del país, escassament democràtiques.**

Vegem les dades, pel que sembla, desconegudes per aquestes veus suposadament equànimes, i comencem per la visió que alguns mitjans estrangers tenen de les nostres dretes. El primer a destacar és que **un gran nombre de diaris estrangers han expressat la seva alarma per la radicalització de les dretes espanyoles (ben definides pel membre emèrit del Tribunal Suprem, José Antonio Martín Pallín, com "les dretes extremes i l'extrema dreta"), les quals estan fent servir tots els mitjans per intentar expulsar el govern de coalició d'esquerres, animadversió que se centra principalment sobre UP i, sobretot, en el seu dirigent, Pablo Iglesias, la persona més odiada per les dretes espanyoles (aquesta animadversió i hostilitat és tan estrident i constant que hom**

hauria d'assumir que Gabilondo i Ignacio Sánchez-Cuenca en són coneixedors).

Aquest odi assoleix un nivell màxim amb l'acusació proferida per la portaveu del PP, Cayetana Álvarez de Toledo, sobre el pare de Pablo Iglesias, a qui va acusar ni més ni menys que de terrorista per haver estat membre de la resistència antifranquista. Aquest insult és d'una magnitud ofensiva cap a tots els que vam lluitar contra la dictadura, un comportament que, si s'hagués produït a qualsevol altre país europeu, hauria estat denunciat per la majoria de mitjans de comunicació demòcrates, inclosos els mitjans d'informació a Alemanya i a Itàlia, països que van patir règims similars al feixisme espanyol. Aquesta acusació de "terroristes" contra els lluitadors antifeixistes és la mateixa que va fer servir el règim totalitari de Franco, el més cruel i amb major nombre d'assassinats polítics comesos per un règim polític a l'Europa Occidental (per cada assassinat polític que va cometre Mussolini, Franco en va cometre 10.000, tal com va documentar l'expert en feixisme europeu, el professor Malefakis, de la Columbia University de Nova York). I, fins i tot avui, Espanya és, després de Cambodja, el país amb un major percentatge de desapareguts per motius polítics, tot això justificat amb l'argument que eren terroristes. I el que és extraordinari és que aquest personatge sigui la portaveu del PP, els orígens del qual van

tenir lloc en un partit fundat per personalitats d'aquell règim dictatorial anterior tan cruel i inhumà. Les forces que vam lluitar contra el feixisme espanyol teníem tota l'autoritat moral per utilitzar mitjans pacífics o armats per acabar amb aquella dictadura.

D'altra banda, portaveus de Vox han acusat el govern de coalició de ser il·legítim, repeteixo, il·legítim, acusació que sembla haver fet seva també el Sr. Pablo Casado. Em sembla una acusació gravíssima, ja que, enfront del govern il·legítim qualsevol forma de resposta, inclòs un cop d'Estat, és possible i aconsellable. Són ben conegudes les relacions de la dreta extrema i l'extrema dreta amb grups de la policia patriòtica, de les forces armades i de la judicatura.

Davant d'aquesta realitat, denunciar Pablo Iglesias per dir allò que és obvi, posant-lo al mateix nivell que l'insult de definir com a terrorista una persona que va militar a la resistència, em sembla absurd i d'una gran falta de sensibilitat democràtica, que dona l'aparença d'una neutralitat que pot semblar equidistant en un context dretanitzat com el que hi ha a la cultura mediàtica i política d'aquest país. És, parlant clar, un intent oportunista i profundament injust cap a les esquerres espanyoles de presentar-les com una part amb la mateixa

responsabilitat en la creació de la crispació que hi ha a Espanya. Aquests autors em van decebre profundament. Avui, la màxima responsabilitat de la crispació recau en les dretes de sempre, que no van trencar mai amb les seves arrels, que van ser les forces conservadores que van mantenir la cruel dictadura responsable de l'enorme subdesenvolupament social que encara té Espanya.